

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Χρόνος Ιος • Άρ. φύλλου 13 • Έλευθερη Ελλάδα, Έδρα της Έπιτροπής, 10 Ίούλη 1944 • Τιμή Δρ. 100.000

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πράξη 37. «Διατάξεις για τη λειτουργία των Στρατοδικείων»	Σελ. 41
Πράξη 38. «Καθορισμός τόπου συνόδου του Έθνικού Συμβουλίου».	» 46
Απόφαση. «Ίδρυση Κοινότητας Σιάκας Άγραφων».	» 46

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

Το άρθρο 11 της Πράξης 32 για τον «Όργανισμό της Γραμματείας Γεωργίας» («Δελτίο Πράξεων και Απόφασων» αριθ. φύλ. 10, σελ. 3), στήλη α') πρέπει να διορθωθεί έτσι: «Στην έποπτεία της αρμόδιας υπηρεσίας υπάγονται τα έπιστημονικά ιδρύματα, που λειτουργούν στην Έλευθερη Ελλάδα και έχουν σχέση με τη γεωργία».

— Στο φύλλο 10, σελ. 32, στήλη β' (στο τέλος) η χρονολογία 27 Απρίλη 1944 να διορθωθεί σε: 7 Μάη 1944.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Πρός την Πολιτική Έπιτροπή

Μέχρι σήμερα τα Στρατοδικεία λειτουργούσαν με προσωρινό κανονισμό, που το Γενικό Στρατηγείο έθεσε σε εφαρμογή από το Δεκέμβριο του 1943. Αφοί όμως ο Έθνικός Στρατός—ΕΛΑΣ πήρε τη μορφή τακτικού στρατού και μπήκε κάτω από τις διαταγές της Η.Ε.Α, είναι ανάγκη να εξασφαλιστεί τελειότερη λειτουργία των Στρατοδικείων. Γι' αυτό και εισάγουμε την Πράξη αυτή.

Η οργάνωση των Στρατοδικείων του Έθνικού Στρατού—ΕΛΑΣ δεν ήταν δυνατό ν' απομακρυνθεί από τις γενικές καινούριες που διέπουν τη Λαϊκή Δικαιοσύνη. Γι' αυτό και με ειδικές διατάξεις (άρθρα 1—5), εξασφαλίζεται η συμμετοχή του λαϊκού παράγοντα. Η καινοτομία αυτή είναι μια επιπρόσθετη εξασφάλιση για την προσωπική ελευθερία των πολιτών και για την καλύτερη απονομή της Δικαιοσύνης. Άλλες διατάξεις προβλέπουν τον τρόπο της σύνθεσης των Στρατοδικείων (κωλύματα κλπ. άρθρα 5—7), την αρμοδιότητά τους (άρθρα 8—11), τη διενέργεια προανάκρισης και ανάκρισης (άρθρα 16—19), την προδικασία (άρθρα 20—31), τον τρόπο διαδικασίας (άρθρα 32—53) κλπ. Είναι αξιοσημείωτος ότι με τις διατάξεις για την αρμοδιότητα διατηρείται ο θεσμός των συνελεύσεων των στρατ. μονάδων, όπως κρίνονται οι μικρές πεισματικές παραβάσεις των στρατιωτικών.

Με την Πράξη που εισηγήσαμε οπλίζουμε τον Έθνικό Στρατό—ΕΛΑΣ με το απαραίτητο δικαιοδοτικό όργανο, που ανταποκρίνεται στις σημερινές ανάγκες διεξαγωγής του εθνικοαπελευθερωτικού πολέμου και οργανώνουμε την απονομή της στρατιωτικής Δικαιοσύνης, όπως επιβάλλεται σε ένα Λαϊκό Κράτος, που σκοπό έχει την εθνομία, την τάξη, την ασφάλεια και την ευημερία των πολιτών.

Στην Έδρα της Έπιτροπής, 10 Μάη 1944

Ό Γραμματέας της Δικαιοσύνης
ΗΛΙΑΣ ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ
 Ό Γραμματέας των Στρατιωτικών
ΕΜ. ΜΑΝΤΑΚΑΣ

ΠΡΑΞΗ 37

«Διατάξεις για τη λειτουργία των Στρατοδικείων»

Έχοντας υπόψη την Ίδρυτική μας Πράξη της 10 Μάρτη 1944

Αποφασίζουμε

Άρθρο 1

Στην έδρα κάθε Μεραρχίας ή ανεξάρτητης Ταξιαρχίας συγκροτείται Στρατοδικείο, που αποτελείται από πέντε (5) μέλη, το Λαϊκό Έπιτροπο και το Γραμματέα.

Άρθρο 2

1. Όταν ο κατηγορούμενος είναι αξιωματικός, το Στρατοδι-

κειο συγκροτείται απ' τον Πρόεδρο, δύο αξιωματικούς, κατά προτίμηση ανώτερους ή ίσοβαθμίους του, και δύο αξιωματικούς που εκλέγει ή Συνέλευση του Λόχου του κατηγορούμενου αξιωματικού από τους αξιωματικούς του Ταγματος. Αν ο κατηγορούμενος αξιωματικός είναι ανώτερος (ταγματάρχης κλπ.) ή αν δεν ανήκει σε Ταγμα ή Σύνταγμα, τότε η Διοίκηση της Μεραρχίας ή Ταξιαρχίας ορίζει το Λόχο που θα εκλέξει τον αξιωματικούς.

2. Όταν ο κατηγορούμενος είναι οπλίτης, το Στρατοδικείο συγκροτείται από τον Πρόεδρο, δύο αξιωματικούς και δύο οπλίτες. Τους οπλίτες εκλέγει ή Συνέλευση του Λόχου του κατηγορούμενου οπλίτη.

3. Όταν για την ίδια πράξη δικάζονται αξιωματικός και οπλίτης, τότε το Στρατοδικείο συγκροτείται απ' τον Πρόεδρο, δύο αξιωματικούς, έναν αξιωματικό της μονάδας του δικάζομενου αξιωματικού που εκλέγεται σύμφωνα με την § 1 και έναν οπλίτη της μονάδας του δικάζομενου οπλίτη, που εκλέγεται σύμφωνα με την § 2.

4. Όταν δικάζονται για την ίδια πράξη πολλοί αξιωματικοί και οπλίτες, τότε η Διοίκηση της Μεραρχίας ή ανεξάρτητης Ταξιαρχίας ορίζει το Λόχο που θα εκλέξει τα αίρετά μέλη σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις.

5. Όταν ο κατηγορούμενος είναι πολίτης, τότε το Στρατοδικείο συγκροτείται απ' τον Πρόεδρο, δύο αξιωματικούς και δύο πολίτες που εκλέγει από τα μέλη του το Λαϊκό Δικαστήριο του τόπου της κατοικίας του κατηγορούμενου.

6. Όταν για την ίδια πράξη δικάζονται στρατιωτικοί και πολίτες, τότε το ένα από τα αίρετά μέλη του Στρατοδικείου είναι πολίτης και το άλλο στρατιωτικός κατά προτίμηση αξιωματικός, αν ένας από τους στρατιωτικούς του δικάζονται είναι αξιωματικός. Για την εκλογή τους ισχύουν οι παραπάνω διατάξεις.

7. Αν, κατά την κρίση της Διοίκησης της Μεραρχίας ή ανεξάρτητης Ταξιαρχίας, δεν είναι δυνατό να προσκληθούν μέλη του Δικαστηρίου ή αν προσκληθούν δεν παρουσιασθούν έγκαιρα, τότε τα αίρετά στρατιωτικά μέλη εκλέγονται από το Λόχο που θα ορίσει η Διοίκηση της Μεραρχίας ή Ταξιαρχίας και τα πολιτικά εκλέγει από μέλη του το Λαϊκό Δικαστήριο της έδρας του Στρατοδικείου. Για τα υπόλοιπα έχουν εφαρμογή οι παραπάνω διατάξεις.

8. Τα μέλη του Δικαστηρίου που δεν είναι αίρετά, ορίζει, εκτός από τον Πρόεδρο και το Λαϊκό Έπιτροπο, και η Διοίκηση της Μεραρχίας.

9. Για κάθε σύνεδρο οπλίτη ή πολίτη αίρετο εκλέγεται και ένα ανακληρωτής κατά τον ίδιο τρόπο. Για τους συνέδρους αξιωματικούς που δεν εκλέγονται, ορίζονται δυο αναπληρωτές σύμφωνα με την παραπάνω παράγραφο.

10. Η Διοίκηση της Μεραρχίας ή Ταξιαρχίας καθορίζει με διαταγή της τόν τόπο και το χρόνο που θα συνεδριάσει το Δικαστήριο.

Άρθρο 3

Προϊστάμενος Δικαστικού—Πρόεδρος—Λαϊκός Έπιτροπος
 Εισηγητής—Γραμματέας

Προϊστάμενος του Δικαστικού ορίζεται Συνταγματάρχης, Αντισυνταγματάρχης, Ταγματάρχης ή Λοχαγός της Στρατιωτικής Δικαιοσύνης.

Πρόεδρος του Στρατοδικείου ορίζεται ο Προϊστάμενος του Δικαστικού ή άλλος Συνταγματάρχης, Αντισυνταγματάρχης, Ταγματάρχης ή Λοχαγός της Στρατιωτικής Δικαιοσύνης. Προεδρεύει ανεξάρτητα απ' το βαθμό που έχουν οι σύνεδροι Στρατοδίκες.

Τον Πρόεδρο, αν έμποδίζεται, αναπληρώνει άλλος αξιωματικός της Στρατιωτικής Δικαιοσύνης των παραπάνω βαθμών.

Λαϊκός Έπιτροπος ορίζεται αξιωματικός της Στρατιωτικής Δικαιοσύνης των παραπάνω βαθμών.

Εισηγητής ορίζεται Ταγματάρχης ή Λοχαγός της Στρατιωτικής Δικαιοσύνης.

Γραμματέας ορίζεται κατώτερος αξιωματικός ή υπαξιωματικός, κατά προτίμηση δικαστικός υπάλληλος.

Αναπληρωτής του Γραμματέα ορίζεται υπαξιωματικός κατά προτίμηση δικαστικός υπάλληλος.

Άρθρο 4

Τα Στρατοδικεία δικάζουν σύμφωνα με το νόμο, τη συνεί-

δησή τους και το συμφέρον του έθνικοαπελευθερωτικού αγώνα.

Άρθρο 5

Κωλύματα

Δέν μπορούν να είναι μέλη του ίδιου Στρατοδικείου ή να κάμουν έργα Εισηγητή, Λαϊκού Έπιτρόπου και Γραμματέα, πατέρας και παιδί ή έγγονοί, αδέρφια, πρώτος θείος και άνεψιός, ή πρώτα ξαδέρφια ή σύζυγοι ακόμα και χωρισμένοι ή άρραβωνισμένοι. Η συγγένεια είναι άδιάφορο άν είναι από αίμα, γάμο ή υιοθεσία.

Επίσης δέν μπορεί να είναι Στρατοδίκης, Εισηγητής ή Λαϊκός Έπιτροπος, εκείνος που έλαβε μέρος στην άνάκριση ή την προανάκριση, στην ύπόθεση που δικάζεται.

Άρθρο 6

Λόγοι για εξαίρεση

Κάθε μέλος του Στρατοδικείου άναπληρώνεται ύποχρεωτικά, ύστερα από αίτηση του ίδιου ή του κατηγορούμενου, στις παρακάτω περιπτώσεις.

α) Άν είναι πατέρας, παιδί, έγγονοί, πρώτος θείος, άνεψιός, πρώτος ξάδερφος, άντράδερφος ή γυναικάδερφος, ή σύζυγος, έστω και χωρισμένος του κατηγορούμενου ή του άδικημένου, ή άρραβωνιστικός.

β) Άν έχει άμεσο προσωπικό συμφέρον για το άποτέλεσμα της δίκης.

γ) Άν έχει με τον κατηγορούμενο ή τον άδικημένο ιδιαίτερη έχθρα ή φιλία.

δ) Άν είναι μνηστής ή εξετάστηκε μάρτυρας στην ύπόθεση. Οί παραπάνω λόγοι για εξαίρεση ισχύουν και για τον Εισηγητή, Λαϊκό Έπιτροπο και Γραμματέα.

Άρθρο 7

Η αίτηση για εξαίρεση υποβάλλεται άπ' τον κατηγορούμενο, πριν από κάθε άλλη ένσταση και πρέπει ν' άναφέρει τους λόγους και τα μέσα για την άποδειξή τους. Σχετικά άποφασίζει το Στρατοδικείο άμέσως, άφου συμπληρωθεί για το σκοπό αυτό από ένα άναπληρωματικό μέλος.

Κάθε αίτηση για εξαίρεση περισσότερων από ένα μελών, κρίνεται χωριστά για τον καθένα.

Άν εξαίρεθούν περισσότερα από τρία μέλη, ή δίκη άναβάλλεται.

Άρθρο 8

Δικαιοδοσία

Τά Στρατοδικεία είναι άρμόδια να δικάζουν:

1. Όλα τα πλημμελήματα και κακουργήματα που γίνονται από στρατιωτικούς.

Για τα πτώσιματα επιβάλλεται άνάλογη πειθαρχική ποινή από τη Συνέλευση της μονάδας του κατηγορούμενου.

2. Όλα τα άδικήματα ιδιωτών που βλάπτουν τον αγώνα, την ασφάλεια και την περιουσία των αγωνιζομένων δυνάμεων (δωπος ή έχατη προδοσία, στάση, άντίσταση, κλοπή ή υπεξαίρεση στρατιωτικών ή άλλων ειδών του αγώνα, άπάτη ή πλαστογραφία που ζημιώνει τις δυνάμεις του αγώνα, φθορά ειδών του στρατού ή γενικότερα των δυνάμεων του αγώνα, συκοφαντία, δυσφήμιση και έξυβριση των δυνάμεων του αγώνα ή των άρχηγών του κτλ.).

3. Επίσης υπάγεται στην άρμοδιότητα των Στρατοδικείων και τιμωρείται με την ποινή του θανάτου κάθε πράξη που γίνεται με πρόθεση να παραβιάσει με οποιοδήποτε τρόπο τον έθνικοαπελευθερωτικό αγώνα (σαμποτάζ).

4. Τα άδικήματα που προβλέπονται από την Πράξη 8 της ΠΕΕΑ.

5. Κάθε πράξη συνεργασίας με τους έχθρους του Λαού ή εκμετάλλευση των εξαιρετικών συνθηκών για να κερδίσει ο δράστης ήθικά και υλικά άφελήματα με τρόπο που άντιβαίνει στο έθνικό συμφέρον ή στα καλά ήθη.

6. Όσα άδικήματα έγιναν με πρόθεση και βλάπτουν τη ζωή (π.χ. φόνος, άναίρεση, φαρμακεία, παιδοκτονία, ή άπέπεια αυτών των άδικημάτων, θανατηφόρα τραύματα) και όσα άδικήματα προβλέπει η Στρατιωτική Ποινική Νομοθεσία, που ισχύει πριν άπ' την κατοχή, όπου δέν τροποποιείται άπ' αυτήν την Πράξη.

7. Τα άδικήματα α) ληστείας, β) ζωοκλοπής, γ) ζωοκτονίας, δ) κλοπής, υπεξαίρεσης ή διαρπαγής ιδιωτικής περιουσίας που γίνεται κατά τη διάρκεια ή από άφορμή πολεμικών επιχειρήσεων, ε) άπόδοσης καταδίκων ή ύποδίκων, που είναι ύπό κράτηση, περιορισμό, επίτηρηση, φυλάκιση ή έκτόπιση, στ) κλοπής και υπεξαίρεσης ιστορικών ή θρησκευτικών κειμηλίων ή κάθε είδους περιουσιακών στοιχείων του Κράτους, των Έκκλησιών και των Μοναστηρίων, των Δήμων και Κοινοτήτων, των Νομικών Προσώπων Λημοσίου Δικαίου ή άπελευθερωτικών οργανώσεων, ζ) έμπρησμού δάσους και κάθε δασικού άδικήματος που προξενεί ζημιά άξίας άνώτερης από δυο κυβικά μέτρα έυλείας.

8. Όσα άλλα άδικήματα υπάγονται με ειδικούς νόμους στα Στρατοδικεία.

9. Τα Στρατοδικεία δικάζουν όλα τα κακουργήματα και πλημμελήματα που κάνουν ιδιώτες σί άνέφερα με στρατιωτικούς.

10. Τα Στρατοδικεία δέν επιδικάζουν πολιτικές άποζημιώσεις. Γι' αυτές άρμόδια είναι πάντοτε τα Λαϊκά Δικαστήρια.

Άρθρο 9

Άρμοδιότητα

Άρμόδιο κατά τόπο για τα άδικήματα που γίνονται από ιδιώτες είναι το Στρατοδικείο της Μεραρχίας ή Ταξιαρχίας που στην περιοχή τους έγινε το άδικήμα. Για τα άδικήματα που γίνονται από στρατιωτικούς, άρμόδιο είναι το Στρατοδικείο της μονάδας που άνήκει ο στρατιωτικός.

Άρθρο 10

Ποιοι είναι στρατιωτικοί

Στρατιωτικοί είναι έκτός άπ' τους άνδρες του ένεργού ΕΛΑΣ και οί του έφεδρικού ΕΛΑΣ έφ' όσον έκτελούν ύπηρεσία, και όσοι άνήκουν στην Έθνική Πολιτοφυλακή και την Έπιμελητεία του Άντίρτη.

Άρθρο 11

Την ποινική άγωγή για όλα τ' άδικήματα που υπάγονται στο Στρατοδικείο άσκει ή Διοίκηση της Μεραρχίας ή Ταξιαρχίας.

Άρθρο 12

Άνάκριση και Προανάκριση

Η στρατιωτική άνάκριση και προανάκριση έχει σκοπό να βεβαιώσει τα κακουργήματα και πλημμελήματα, να συγκεντρώσει τις άποδείξεις για την ένοχη ή άθωοτητα του κατηγορούμενου, να άνακωλύσει τους ένόχους και να τους παραδώσει στην αρχή, που είναι έξουσιοδοτημένη να τους καταδώσει στα Στρατοδικεία.

Βυσανιστήρια στην προανάκριση και άνάκριση άπαγορεύονται.

Άρθρο 13

Προανάκριση

Προανάκριση μπορούν να διατάζουν και ένεργήσουν όλες οί στρατιωτικές μονάδες μέχρι του κλιμακίου του λόχου.

Η Προανάκριση γίνεται από κατάλληλο αξιωματικό ή ύπαξιωματικό, κατά προτίμηση νομικό ή δικαστικό υπάλληλο, που όρίζεται με σχετική διαταγή του Διοικητή της μονάδας.

Έργο των προανακριτικών οργάνων είναι να συγκεντρώσουν κάθε άποδεικτικό στοιχείο που συντελεί να βρεθεί ή άλήθεια και ιδιαίτερα να συλλέγουν τα πειστήρια του έγκλήματος ή όσα στοιχεία πρόκειται να εξαφανιστούν με την άρροδο του χρόνου. Ειδικότερα:

1. Να κάγουν εκθέσεις για τις μηνύσεις που υποβάλλονται προφορικά.

2. Να προσκαλούν τους μάρτυρες και κατηγορούμενους, να τους εξετάζουν και συντάσσουν τις σχετικές εκθέσεις.

3. Να εκδίδουν εντάλματα για τη βίαιη προσαγωγή μαρτύρων και τη σύλληψη κατηγορούμενων.

4. Να κατάσχουν πειστήρια ή να ένεργοούν έρευνες σε σπίτια, να ένεργοούν αυτοψίες και να συντάσσουν τις σχετικές εκθέσεις.

5. Να διορίζουν, όταν υπάρχει άνάγκη, πραγματογνώμονες. Και

6. Να συντάσσουν και υποβάλουν μαζί με όλη τη δικογραφία, το σχετικό πόρισμα στη Διοίκηση της μονάδας τους.

Η Διοίκηση της μονάδας, άφου έξακριβώσει άν η προανάκριση έγινε καλά, υποβάλλει άμέσως όλη τη δικογραφία στη Μεραρχία ή Ταξιαρχία που υπάγεται. Άν ο κατηγορούμενος έχει συλληφθεί, πρέπει να στέλνεται άπαραίτητα μαζί με τη δικογραφία.

Άρθρο 14

Η διαταγή για άνάκριση με τις εκθέσεις, έγγραφα, πειστήρια και όσα πράγματα κατασχέθηκαν, στέλνονται στο Λαϊκό Έπιτροπο του άρμόδιου Στρατοδικείου. Ο Λ. Έπιτροπος τα στέλνει χωρίς άναβολή στον Εισηγητή.

Ο Εισηγητής, Λαϊκός Έπιτροπος και όλα τα προανακριτικά όργανα μπορούν να κάνουν άνάκριση χωρίς έντολή της άρμόδιας στρατιωτικής μονάδας:

1. Τη στιγμή που γίνεται ή μόλις έγινε το άδικήμα.

2. Όταν ο δράστης πιάστηκε την ώρα που έκανε το άδικήμα ή καταδιώκεται με δημόσια κραυγή σαν ένοχος για την άδικη πράξη.

3. Ύστερα από την έχτέλεση της πράξης, έφ' όσον εξακολουθεί ζωηρή και νωπή ή συγκίνηση του κοινού από την άδικη πράξη του δράστη. Και

4. Όταν υπάρχει κίνδυνος να χαθούν τα ίχνη του άδικήματος.

Άρθρο 15

Εισηγητής—Άνάκριση

Ο Εισηγητής εξετάζει τον άνακωμόμενο για το όνομα και επώνυμο, την ήλικία, θρησκεία και το επάγγελμά του και άν είναι στρατιωτικός και για το βαθμό και τη μονάδα που άνήκει και τέλος για την αξιόποινη πράξη που κατηγορείται.

Άρθρο 16

Σε όλα τ' άδικήματα ή άνάκριση και προανάκριση είναι φα-

νερή. Στά αδικήματα όμως του άρθρου 8 §§ 2, 3, 4 και 5, της ληστείας και ζωοκλοπής, ή ανάκριση είναι μυστική.

Σε περίπτωση που για οποιοδήποτε άλλο αδίκημα ή φανερή ανάκριση μπορεί να ζημιώσει τις πολεμικές επιχειρήσεις, ή ανάκριση, έπειτα από συμφωνία Εισηγητή και Λαϊκού Έπιτροπου, είναι επίσης μυστική. Σε περίπτωση διαφωνίας τους, τη διαφορά λύνει το Συμβούλιο του άρθρου 19.

Κάθε εξεταζόμενος ανακρίνεται χωριστά. Μπορεί όμως ο Εισηγητής να τον φέρει σε αντιπαράσταση. Ο Εισηγητής συντάσσει σχετική έκθεση, τη διαβάζει στον εξεταζόμενο, τη χρονολογεί και την υπογράφει μαζί με τον ανακρινόμενο και το Γραμματέα.

Αν ο ανακρινόμενος δεν ξέρει γράμματα ή δεν θέλει να υπογράψει, αναφέρεται τούτο στην έκθεση.

Α ρ θ ρ ο 17

Ο Εισηγητής καλεί τους μάρτυρες με άντρες του ΕΛΑΣ, της Πολιτοφυλακής ή με άλλο δημόσιο όργανο.

Οι μάρτυρες, πριν εξετασθούν ορκίζονται βάζοντας το δεξί χέρι στο ιερό Ευαγγέλιο ότι θα πουν την αλήθεια. Αν ο μάρτυρας είναι Ιερωμένος που Ιερουργεί, βάζει το δεξί του χέρι στο στήθος και βεβαιώνει στην Ιεροσύνη του ότι θα πει την αλήθεια, κατά τον Καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδας. Άλλοθρησκοί μάρτυρες ορκίζονται ανάλογα με το τυπικό της θρησκείας τους.

Ο Εισηγητής μπορεί να αναθέσει την εξέταση μαρτύρων, που κατοικούν ή διαμένουν έξω από τον τόπο της ανάκρισης, σε στρατιωτικούς ή λαϊκούς ανακριτικούς υπάλληλους του τόπου που μένουν οι μάρτυρες ή όπου πρόκειται να γίνει ή ανακριτική πράξη.

Α ρ θ ρ ο 18

Αφού εξεταστεί ο ανακρινόμενος ο Εισηγητής μπορεί να εκδώσει έναντίον του ένταλμα για φυλάκιση. Πρέπει όμως προηγούμενα να γνωμοδοτήσει σχετικά ο Λαϊκός Έπιτροπος και γι' αυτό ο Εισηγητής του στέλνει τη δικογραφία.

Αν συμφωνήσουν και οι δυο βγαίνει το ένταλμα για φυλάκιση και το υπογράφει ο Εισηγητής και ο Γραμματέας. Το ένταλμα αναφέρει το ονοματεπώνυμο του προφυλακισμένου, το αδίκημα που τον κατηγορούν και τη σχετική διάταξη που τιμωρεί το αδίκημα.

Ο δεσμοφύλακας υπογράφει έγγραφο, πώς παρέλαβε τον κρατούμενο και το στέλνει στον Εισηγητή.

Αν διαφωνήσει ο Λαϊκός Έπιτροπος με τον Εισηγητή για την προφυλάκιση του κατηγορούμενου, τη διαφορά λύνει το Συμβούλιο του άρθρου 19.

Α ρ θ ρ ο 19

Σύνθεση Συμβουλίου

Το Συμβούλιο αποτελείται απ' τον Πρόεδρο του Στρατοδικείου, τον Εισηγητή και έναν αξ' εκ' της Στρατιωτικής Δικαιοσύνης που όρίζει ο Πρόεδρος.

Το Συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να βγάλει την απόφασή του μέσα σε τρεις μέρες.

Α ρ θ ρ ο 20

Προφυλάκιση και διακοπή της

Για τα κακουργήματα διατάσσεται πάντα προφυλάκιση, έφ' όσον υπάρχουν αρκετά στοιχεία για την ένοχή του κατηγορούμενου.

Και για τα πλημμελήματα μπορεί να διαταχθεί προφυλάκιση αν η πράξη είναι σοβαρή και υπάρχει κίνδυνος να εξαφανισθεί ο κατηγορούμενος ή να εξαλείψει τα ίχνη της πράξης του.

Αν όσο διαρκεί η προφυλάκιση ο Εισηγητής και ο Λ. Έπιτροπος πεισθούν ότι έλειψε ο λόγος της, υποβάλλουν αίτηση για προσωρινή άποφυλάκιση του κατηγορούμενου στο Συμβούλιο που μέσα σε πέντε μέρες αποφασίζει σχετικά.

Αίτηση για διακοπή της προφυλάκισης μπορεί να υποβάλει και ο κατηγορούμενος. Στην περίπτωση αυτή η αίτηση στέλνεται από το Λ. Έπιτροπο υποχρεωτικά στο Συμβούλιο, που αποφασίζει σε πέντε μέρες σχετικά.

Αυτός που άποφυλακίστηκε προσωρινά μπορεί να συλληφθεί πάλι, αν εκδοθεί έναντίον του νέο ένταλμα για σύλληψη ή φυλάκιση.

Α ρ θ ρ ο 21

Κλήση κατηγορούμενου και μάρτυρα για ανάκριση

Η κλήση σε κατηγορούμενο ή μάρτυρα για ανάκριση αναφέρεται την ημέρα και την ώρα που πρέπει να παρουσιασθεί. Σφραγίζεται, χρονολογείται και υπογράφεται από τον Εισηγητή και το Γραμματέα.

Ο κατηγορούμενος ή ο μάρτυρας υπογράφει επιδοτήριο ότι παρέλαβε την κλήση. Αφ' δεν βρεθεί στο σπίτι του, η κλήση δίνεται σ' έναν από τους σπιτικούς του. Αν ο κατηγορούμενος ή ο σπιτικός του άρνηθούν να παραλάβουν την κλήση, παραδίνεται στον Πρόεδρο της Κοινότητας.

Α ρ θ ρ ο 22

Ένταλμα για σύλληψη

Το ένταλμα για σύλληψη περιέχει το ονοματεπώνυμο και ακριβή στοιχεία, ταυτότητα του προσώπου που πρόκειται να συλληφθεί, για ποιά λόγο βγαίνει και το άρθρο του νόμου που τιμωρεί το αδίκημα. Υπογράφεται και σφραγίζεται από τον Εισηγητή και το Γραμματέα.

Α ρ θ ρ ο 23

Επίσκεψη προφυλακισμένων

Μονάχα ο Εισηγητής δίνει άδεια να επισκέπτονται τους προφυλακισμένους, εκτός αν έχει τελειώσει η ανάκριση, όποτε η επίσκεψη μπορεί να γίνει χωρίς άδεια στις κανονικές ώρες του επισκεπτηρίου της φυλακής.

Α ρ θ ρ ο 24

Ο Εισηγητής είναι υποχρεωμένος να καταδιώξει όλους, όσοι έχουν συμμετοχή στην εγκληματική πράξη.

Α ρ θ ρ ο 25

Αν όσο προχωρεί η ανάκριση φανεί ότι έγινε και άλλο εγκλημα εκτός από εκείνο που διατάχθηκε ανάκριση, τότε ο Εισηγητής το ανακοινώνει στο Λ. Έπιτροπο και αυτός γνωματεύει σχετικά και παραγγέλλει να γίνει δίωξη και γι' αυτό.

Α ρ θ ρ ο 26

Παράσταση-Λαϊκού Έπιτροπου κατά την ανάκριση

Ο Λ. Έπιτροπος μπορεί σ' όλα τα στάδια της ανάκρισης να την παρακολουθεί και να υποβάλει όσες προτάσεις κρίνει αναγκαίες. Σε κάθε διαφωνία του με τον Εισηγητή, αποφασίζει το Συμβούλιο, όπως όρίζει το άρθρο 19.

Α ρ θ ρ ο 27

Τέλος της ανάκρισης

Αμα τελειώσει η ανάκριση, ο Εισηγητής στέλνει τη δικογραφία με τη γνωμοδότησή του στο Λ. Έπιτροπο.

Η γνωμοδότηση πρέπει να περιέχει σαφές και σύντομο ιστορικό και αιτιολογικό που θεμελιώνει τα πραγματικά γεγονότα στο νόμο και διατακτικό που πρέπει να περιέχει τα άρθρα του νόμου και το κατηγορητήριο γραμμένο με λεπτομέρεια και σαφήνεια για το χρόνο, τόπο και τρόπο που έγινε η πράξη.

Ο Λ. Έπιτροπος αν βρει ατελή την ανάκριση επιστρέφει τη δικογραφία στον Εισηγητή για να τη συμπληρώσει και του σημειώνει τα θέματα που πρέπει να εξετασεί.

Αν η δικογραφία είναι συμπληρωμένη τη στέλνει με πρότασή του στο Συμβούλιο του άρθρου 19.

Α ρ θ ρ ο 28

Αν το Συμβούλιο (του άρθρου 19) βρει ότι η ανάκριση είναι ατελής, αποφασίζει τη συμπλήρωση και καθορίζει τα θέματα που πρέπει να εξεταστούν.

Αν κατά το στάδιο της ανάκρισης παραβιάστηκαν οι διατάξεις του νόμου, μπορούν να διορθωθούν ή αυτεπάγγελτα με πρόταση του Λ. Έπιτροπου προς τον Εισηγητή ή με αίτηση του κατηγορούμενου προς το Λ. Έπιτροπο, που διαβιβάζει την αίτηση με τη γνώμη του στον Εισηγητή. Αν αυτός διαφωνεί, αποφασίζει το Συμβούλιο του άρθρου 19.

Α ρ θ ρ ο 29

Αν η ανάκριση είναι συμπληρωμένη και υπάρχουν αρκετές ενδείξεις για να παραπεμφθεί ο κατηγορούμενος, το Συμβούλιο του άρθρου 19 τον παραπέμπει σε δίκη. Σύγχρονα αποφασίζει για τη σύλληψη και την παράταση της προφυλάκισης.

Α ρ θ ρ ο 30

Αν δεν υπάρχουν έναντίον του κατηγορούμενου αρκετές ενδείξεις για να παραπεμφθεί στο άκροατήριο ή αν τα γεγονότα που προκύπτουν δεν περιέχουν αξιόποινη πράξη ή αν υπάρχουν λόγοι που αποκλείουν το αξιόποινο, το Συμβούλιο με δικαιολογημένο βούλευμα αποφασίζει να μη γίνει κατηγορία και διατάζει να άπολυθεί ο κατηγορούμενος από τη φυλακή, αν είναι προφυλακισμένος. Αν υπάρχουν λόγοι που εξαλείφουν το αξιόποινο ή αν η πράξη έχει άμνηστευθεί ή ο κατηγορούμενος πέθανε, το Συμβούλιο παύει οριστικά την ποινική δίωξη.

Α ρ θ ρ ο 31

Πότε παύει προσωρινά ή δίωξη

Για τα αδικήματα που υπάγονται στα Στρατοδικεία, αν υπάρχουν άπλες ενδείξεις ένοχής, αλλά δεν είναι αρκετές για να παραπεμφθεί ο κατηγορούμενος σε δίκη, το Συμβούλιο μπορεί να πάψει προσωρινά την ποινική δίωξη.

Ο κατηγορούμενος που σταμάτησε προσωρινά ή ποινική δίωξη έναντίον του, μπορεί να διαχτεί και πάλι για την ίδια πράξη, όταν οι ενδείξεις σε βάρος του ένοχουθούν. Γι' αυτό αποφασίζει το Συμβούλιο του άρθρου 18 με πρόταση του Λ. Έπιτροπου.

*Α ρ θ ρ ο 32

Παραπομπή στο άκροατήριο απ' ευθείας

Για κάθε αδίκημα που κρίνει ο Α. Έπίτροπος πώς ή προανάκριση δίνει τις απαραίτητες ενδείξεις, μπορεί να παραπεμφθεί ο κατηγορούμενος σε δίκη απ' ευθείας χωρίς να διαταχθεί ταχτική ανάκριση. Πρέπει όμως απαραίτητα ο κατηγορούμενος να έχει απολογηθεί.

*Α ρ θ ρ ο 33

Κλήση στο Άκροατήριο

Ο κατηγορούμενος που παραπέμπεται σε δίκη ειδοποιείται με κλήση που περιέχει: α) το όνοματεπώνυμο και την κατοικία του β) σε ποίο Στρατοδικείο θα παρουσιαστεί και πότε, μέρα και ώρα, γ) την πράξη που κατηγορείται με το άρθρο της σχετικής διάταξης του νόμου και δ) την υπογραφή και σφραγίδα του Α. Έπίτροπου.

*Α ρ θ ρ ο 34

Μάρτυρες

Ο Α. Έπίτροπος είναι υποχρεωμένος να καλεί στη δίκη όλους τους ουσιώδεις μάρτυρες για την κατηγορία και υπεράσπιση εκτός αν δεν είναι δυνατό να γίνει αυτό για εξαιρετικούς λόγους.

*Α ρ θ ρ ο 35

Κλήση—Προθεσμία για την κλήση

Η επίδοση για τις κλήσεις και τα άλλα έγγραφα γίνεται με τη φροντίδα του Α. Έπίτροπου και αυτών που τις παραλαβαίνει υπογράφει επιδοτήριο, που αποδεικνύει ότι έγινε η κλήση. Το επιδοτήριο περιέχει την ημερομηνία, τόπο και χρόνο της επίδοσης, το προσώπο όπου δόθηκε ή κλήση, την υπογραφή εκείνου που την κοινοποίησε και εκείνου που την παρέλαβε. Αν ο τελευταίος δεν ξέρει γράμματα υπογράφουν δυο μάρτυρες. Αν δεν βρεθεί εκείνος που καλείται, εφαρμόζεται το άρθρο 21.

Ο κατηγορούμενος και οι μάρτυρες, αν μένουν στην έδρα του Στρατοδικείου, καλούνται όκτω μέρες πριν απ' τη δικάσιμω και πριν δέκα πέντε μέρες σε κάθε άλλη περίπτωση.

*Α ρ θ ρ ο 36

Διαδικασία στο άκροατήριο

Η διαδικασία γίνεται δημόσια και προφορικά. Μπορεί όμως ή δίκη, ύστερα από απόφαση του Στρατοδικείου, να γίνει χωρίς άκροατήριο, αν αυτό επιβάλλει το συμφέρον του Έθνικου Αγώνα, τα ήθη ή η δημόσια τάξη.

*Α ρ θ ρ ο 37

Διεύθυνση της διαδικασίας

1. Ο Πρόεδρος του Στρατοδικείου έχει τη διεύθυνση των συζητήσεων. Είναι υποχρεωμένος να κάνει κάθε προσπάθεια για να βρει την αλήθεια χωρίς καμιά προκατάληψη ούτε υπέρ ούτε κατά του κατηγορούμενου. Για το σκοπό αυτό μεταχειρίζεται τα έγγραφα της δικογραφίας, όλα τα μέσα που προτείνει ο Α. Έπίτροπος και ο κατηγορούμενος, έχοντας πάντα στο νου του ότι ο κατηγορούμενος, έως ότου αποδειχτεί ή ενοχή του, πρέπει να θεωρείται άθωος και ότι πρέπει να του δοθούν όλα τα μέσα της υπεράσπισης του.

2. Ο Πρόεδρος δίνει το λόγο με τη σειρά στο Α. Έπίτροπο, στους Στρατοδικείς και τελευταία στην υπεράσπιση του κατηγορούμενου.

3. Ο Πρόεδρος μπορεί να σταματάει όποιον βγαίνει από το θέμα ή να τον ανακαλεί στην τάξη όταν χρησιμοποιεί άρρεπεις εκφράσεις ή κάνει προσωπική επίθεση. Αν όμως παρά την παρατήρηση του Προέδρου επιμένει κανείς να παρεκτρέπεται, ο Πρόεδρος μπορεί να του αφαιρεί το λόγο.

*Α ρ θ ρ ο 38

Απόρριψη ενστάσεων και προτάσεων

Το Στρατοδικείο, κατά την κρίση του, αφού προηγουμένα ακούσει το Α. Έπίτροπο και την υπεράσπιση του κατηγορούμενου, μπορεί να απορρίπτει όλες τις ενστάσεις του κατηγορούμενου ή του Α. Έπίτροπου, όταν αυτές δεν βοηθούν να βρεθεί ή αλήθεια.

*Α ρ θ ρ ο 39

Η τάξη στο άκροατήριο

Ο Πρόεδρος έχει την ευθύνη για την τάξη στο άκροατήριο. Μπορεί να διατάζει τη σύλληψη και την κράτηση εκείνων που θορυβούν ή παρεκτρέπονται για 24 ώρες. Η απόφασή του αυτή γράφεται στα Πρακτικά και μ' αυτή φυλακίζεται αυτός που συλλαμβάνεται. Η ποινή αυτή δεν μετατρέπεται σε χρηματική.

*Α ρ θ ρ ο 40

Εξύβριση Δικαστηρίου κλπ.

Αν άκροατής, μάρτυρας ή κατηγορούμενος βρίσκει το Στρατοδικείο, ή έναν από τους Στρατοδικείς, ή το Α. Έπίτροπο με λόγια, έργα, ή με απειλές, καταδικάζεται άμεσα απ' το Στρατοδικείο που μπορεί να του επιβάλει ποινή φυλάκισης.

Αν το ίδιο αδίκημα το κάνει συνήγορος του κατηγορούμενου,

ο Α. Έπίτροπος του απαγγέλλει σχετική κατηγορία, γίνεται έκθεση και παραπέμπεται να δικαστεί σε άλλη συνεδρίαση του Στρατοδικείου που μπορεί να του επιβάλει ποινή φυλάκισης.

Αν στο Στρατοδικείο, κατά την ώρα της συνεδρίασης κάνει κανείς οποιοδήποτε αδίκημα, συλλαμβάνεται και στέλνεται με έκθεση για το αδίκημα στο Α. Έπίτροπο.

Αν αυτός που έκανε το αδίκημα δεν είναι στρατιωτικός ή το αδίκημα δεν υπάγεται στο Στρατοδικείο, στέλνεται με διαταγή του Προέδρου στην αρμόδια Δικαστική αρχή.

*Α ρ θ ρ ο 41

Έναρξη της διαδικασίας στο άκροατήριο

1. Με διαταγή του Προέδρου ο κατηγορούμενος παρουσιάζεται στο Δικαστήριο με συνοδεία, χωρίς όμως δεσμά.

2. Ο Πρόεδρος τον ρωτά για το όνοματεπώνυμο του, την ηλικία, θρησκεία, το επάγγελμά του, τον τόπο που γεννήθηκε και όπου κατοικεί και του παραγγέλλει να προσέχει στη δίκη.

3. Τον ρωτά αν έχει συνήγορο. Αν δεν έχει, το Στρατοδικείο του διορίζει συνήγορο ατεπάγγελτα αξιωματικό, δπλίτη ή ιδιώτη, κατά προτίμηση νομικό.

4. Αν ο κατηγορούμενος αρνείται να απαντήσει ή δίκη προχωρεί.

5. Ο Α. Έπίτροπος απαγγέλλει συνοπτικά την κατηγορία και ο Ίραμματέας, με έντολη του Προέδρου, διαβάσει το παραπεμπτικό βούλευμα, αν υπάρχει, τα έγγραφα και τις ένορκες μαρτυρίες της δικογραφίας.

*Α ρ θ ρ ο 42

Ύστερα προσκαλούνται οι μάρτυρες και αφού ορκιστούν στο Έγρο Έναγγέλιο ξεετάζονται απ' τον Πρόεδρο που δίνει το λόγο κατά σειρά στο Α. Έπίτροπο, Στρατοδικείο και το συνήγορο.

*Α ρ θ ρ ο 43

Αν ο κατηγορούμενος δεν είναι προφυλακισμένος και παρουσιαστεί στη δίκη άλλ' ύστερα φύγει, δικάζεται σαν να ήταν παρών.

*Α ρ θ ρ ο 44

Αν κατά τη διάρκεια της δίκης αρρωστήσει ο κατηγορούμενος, το Στρατοδικείο, κατά την ανεξέλεγκτη κρίση του, μπορεί, αφού βεβαιωθεί γι' αυτό, να διατάξει τη διακοπή ή την αναβολή της δίκης.

*Α ρ θ ρ ο 45

Προδικαστικά και παρεμπίπτοντα ζητήματα.

Το Στρατοδικείο αποφασίζει με πλειοψηφία αφού προηγουμένα ακούσει το Α. Έπίτροπο και τον κατηγορούμενο για όλα τα προδικαστικά και παρεμπίπτοντα ζητήματα που παρουσιάζονται στη δίκη.

*Α ρ θ ρ ο 46

1. Αν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προκύψει ότι ένας μάρτυρας ψευδορκεί, ο Πρόεδρος του Στρατοδικείου ατεπάγγελτα ή ύστερα από αίτηση του Α. Έπίτροπου, διατάζει τη σύλληψή του.

2. Αν ή ψευδορκία είναι αποδειγμένη το Στρατοδικείο τον δικάζει γι' αυτή και μπορεί να τον τιμωρήσει με φυλάκιση ή ειρκτή.

*Α ρ θ ρ ο 47

Πλαστικότητα εγγράφου

1. Αν στη δίκη προσαχθεί έγγραφο και προσβληθεί για πλαστό ή νόθο, το Στρατοδικείο ελέγχει τη γνησιότητά του.

2. Αν προκύψει ότι όρισμένο πρόσωπο έκανε την πλαστογραφία, διατάσσεται ή σύλληψή του και παραπέμπεται στην αρμόδια δικαστική αρχή να διωχθεί.

Ανήκει στην ανεξέλεγκτη κρίση του Στρατοδικείου αν θα συνεχίσει τη δίκη ή θα περιμένει το τέλος της ποινικής δίκης για την πλαστικότητα του εγγράφου που προσβλήθηκε.

*Α ρ θ ρ ο 48

Αναβολή της δίκης για σοβαρούς λόγους

1. Το Στρατοδικείο μπορεί να διατάζει την αναβολή της δίκης, αν κρίνει ότι υπάρχουν σοβαροί λόγοι γι' αυτό.

2. Η αναβολή μπορεί να γίνει ατεπάγγελτα ή ύστερα από αίτηση του Α. Έπίτροπου ή του κατηγορούμενου.

*Α ρ θ ρ ο 49

Η δίκη μέχρις ότου τελειώσει δεν διακόβεται. Μπορεί να διακοπεί μόνο για άναπαυση των Στρατοδικικών, των μαρτύρων ή των κατηγορουμένων ή γι' άλλους σοβαρούς λόγους κατά την κρίση του Δικαστηρίου.

*Α ρ θ ρ ο 50

Αφού γίνουν όλα τα παραπάνω, καλείται ο κατηγορούμενος να απολογηθεί. Ο κατηγορούμενος δεν πρέπει να διακόβεται όταν απολογείται, εκτός αν ξεφεύγει απ' το θέμα.

Όταν τελειώσει ή απολογία του, ο Πρόεδρος δίνει το λόγο

κατά σειρά στο Α. Έπίτροπο, τους Στρατοδίκες και το συνήγορο για να κάνουν ερωτήσεις.

Στό σημείο αυτό ο Πρόεδρος ρωτά το ακροατήριο αν έχει κανένα να προσθέσει κάτι μόνο υπέρ του κατηγορούμενου. Αν υπάρχουν τέτοιοι, εξετάζονται υποχρεωτικά απ' το Στρατοδικείο.

*Α ρ θ ρ ο 51

Όταν τελειώσει η υποδεικτική διαδικασία, δίνεται ο λόγος στο Α. Έπίτροπο και ύστερα στο συνήγορο. Ο Α. Έπίτροπος και ο συνήγορος μπορούν να πάρουν το λόγο και για δεύτερη φορά. Τελευταίος πάντα θα μιλήσει ο συνήγορος.

Αν απ' τη διαδικασία βγει ότι η πράξη που δικάζεται έχει τα στοιχεία άλλου αδικήματος, απ' εκείνο που όρισε το κατηγορητήριο, το Δικαστήριο εφαρμόζει το νόμο για το αδίκημα που αποδείχτηκε.

*Α ρ θ ρ ο 52

Διάσκηψη

1. Όταν τελειώσει η αποδεικτική διαδικασία, το Στρατοδικείο πηγαίνει για διάσκηψη ή απορρίπτει πάνω στην έδρα.

2. Όσο διαρκεί η διάσκηψη, οι Στρατοδίκες δεν μπορούν να ερθουν σ' επικοινωνία με άλλα πρόσωπα, ούτε να φύγουν προτού εκδοθεί η απόφαση.

3. Στη διάσκηψη απογορεύεται να βρίσκεται ο Α. Έπίτροπος, ο Γραμματέας ή άλλα πρόσωπα εκτός απ' τους Στρατοδίκες.

4. Ο Πρόεδρος ρωτά τους Στρατοδίκες με τη σειρά. Αρχίζει από το νεώτερο πολίτη ή όπλιτη και τελειώνει στον ανώτερο σε βαθμό αξιωματικό Στρατοδίκα ή σε περίπτωση που είναι περισσότεροι ισόβαθμοι, τελειώνει στον αρχαιότερο στο βαθμό. Ο Πρόεδρος ψηφίζει τελευταίος.

5. Η απόφαση βγαίνει με πλειοψηφία.

*Α ρ θ ρ ο 53

Δημοσίευση της απόφασης

Η απόφαση διαβάζεται σε δημόσια συνεδρίαση και όταν ακόμα η δίκη έγινε χωρίς ακροατήριο.

Αν ο κατηγορούμενος κηρύχτηκε άθως, ο Πρόεδρος διαβάζει την απόλυση του, αν δεν εκκρεμεί σε βάρος του άλλη κατηγορία.

Αν κηρύχτηκε ένοχος, το Στρατοδικείο αποφασίζει σύγχρονα με την ίδια απόφαση για την ποινή με πλειοψηφία, αφού προηγουμένως δοθεί ο λόγος στο Α. Έπίτροπο και συνήγορο.

Όταν η απόφαση (καταδικαστική ή άθωωτική) διαβάζεται, αναφέρονται και πόσοι ψηφοί δόθηκαν υπέρ ή κατά, χωρίς ν' αποκαλύπτονται τα ονοματεπώνυμα των Στρατοδικών.

*Α ρ θ ρ ο 54

Αν με την ίδια απόφαση δικάζονται πολλά αδικήματα (συρροή), καθορίζεται προηγουμένως η ποινή που αρμόζει για το κάθε ένα. Για τον όριστικό καθορισμό της ποινής εφαρμόζονται τα άρθρα 109—110 του Ποινικού Νόμου.

*Α ρ θ ρ ο 55

Ανακάλυψη από τη διαδικασία και άλλων αξιοποιώνων πράξεων.

1. Αν στη δίκη προκύψουν ενδείξεις και για άλλες αξιόποινες πράξεις του κατηγορούμενου, το Στρατοδικείο παραλείπει την υπόθεση στην αρμόδια αρχή, για να ασκήσει τη δίωξη και γι' αυτές.

2. Αν ο κατηγορούμενος απαλλαγεί απ' την πρώτη κατηγορία, μπορεί το Στρατοδικείο να διατάξει να κρατηθεί μέχρις ότου γίνει ανάκριση και για τις άλλες πράξεις.

*Α ρ θ ρ ο 56

Πρόταση για χάρη

Αν το Στρατοδικείο κρίνει ότι η ποινή που επιβλήθηκε κατά το νόμο στον κατηγορούμενο είναι στη συγκεκριμένη περίπτωση πολύ αυστηρή, μπορεί αυτεπάγγελτα ή ύστερα από πρόταση του Α. Έπίτροπου να κάνει πρόταση προς την Π.Ε.Ε.Α. να του μετριαστεί ή ποινή.

*Α ρ θ ρ ο 57

Ένδικα μέσα

Οι αποφάσεις του Στρατοδικείου δεν υπόκεινται σε κανένα ένδικο μέσο.

Εξαιρετικά επιτρέπεται ο κατηγορούμενος αν δικάστηκε χωρίς να παρίσταται στη δίκη (έφημερη), να κάνει ανακοπή μέσα σε δέκα πέντε μέρες από τότε που κοινοποιήθηκε η απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 21.

Η ανακοπή γίνεται στη Διεύθυνση Δικαστικού ή στην πλησιέστερη στρατιωτική μονάδα και γίνεται δεκτή απ' το Στρατοδικείο που, θα δικάσει ξανά την υπόθεση αν είναι δικαιολογημένη (ασθένεια, ανώτερη βία κλπ.).

Αν γίνει δεκτή η ανακοπή, η απόφαση εξαφανίζεται και το Στρατοδικείο εξετάζει την υπόθεση απ' την αρχή.

Εκπρόθεσμα ανακοπή γίνεται δεκτή όταν υπάρχει περίπτωση μη νόμιμης κοινοποίησης ή ανώτερης βίας.

*Α ρ θ ρ ο 58

Δικασμένο

Όταν η καταδικαστική ή άθωωτική απόφαση γίνει άμετακλητη, δεν μπορεί πιά το Δικαστήριο να δικάσει πάλι μια πράξη που έχει δικαστεί.

Το ίδιο ισχύει και για τα βουλεύματα του Δικαστικού Συμβουλίου.

Εξαιρούνται οι περιπτώσεις του άρθρου 31 και των άρθρων για την επανάληψη της δίκες (άρθρα 65, 66).

Το δικασμένο εξετάζεται αυτεπάγγελτα απ' το Στρατοδικείο ή ύστερα από πρόταση του Α. Έπίτροπου ή του κατηγορούμενου.

*Α ρ θ ρ ο 59

Πραχτικά και αποφάσεις

1. Τα πραχτικά της συνεδρίασης και η απόφαση συντάσσονται από το Γραμματέα του Στρατοδικείου και υπογράφονται απ' τον Πρόεδρο και το Γραμματέα.

2. Αν εμποδίζεται να υπογράψει ο Πρόεδρος ή ο Γραμματέας, υπογράφουν οι νόμιμοι αναπληρωτές τους.

3. Τα πραχτικά πρέπει να κάνουν λόγο :

α) για τον τόπο και χρόνο της συνεδρίασης, β) για τα ονοματεπώνυμα των δικαστών, του Α. Έπίτροπου, Γραμματέα και τους βαθμούς τους και γ) για τα ονοματεπώνυμα των κατηγορούμενων, συνηγόρων, μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και ν' αναφέρεται ότι δικρίστηκαν.

*Α ρ θ ρ ο 60

Περιεχόμενο πραχτικών

1. Τα πραχτικά της συνεδρίασης πρέπει να περιέχουν σύντομα τις καταθέσεις των μαρτύρων, τα συμπεράσματα των πραγματογνωμόνων, τις απολογίες και δηλώσεις του κατηγορούμενου, τις προτάσεις και αιτήσεις του Α. Έπίτροπου και του συνήγορου, τις αποφάσεις του Στρατοδικείου και γενικά, ότι αξιόλογο έγινε στη συνεδρίαση.

Ο Πρόεδρος φροντίζει να καταχωρηθούν στα πραχτικά ακριβώς τα μέρη εκείνα των καταθέσεων των μαρτύρων ή δηλώσεων, που κρίνει ουσιώδη για τους σκοπούς της απόδειξης.

2. Ο Α. Έπίτροπος και ο κατηγορούμενος έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν να γραφτεί στα πραχτικά κάθε δήλωση των εξεταζομένων ή εκείνων που μετέχουν στη δίκη, αν έχουν συμφέρο και δεν είναι αντίθετο με το νόμο.

*Α ρ θ ρ ο 61

Περιεχόμενο της απόφασης

Η απόφαση περιέχει: α) τον τόπο και χρόνο που δημοσιεύτηκε, β) τα ονοματεπώνυμα και βαθμούς των δικαστών, Α. Έπίτροπου και Γραμματέα, γ) το ονοματεπώνυμο, ηλικία, επάγγελμα και κατοικία κάθε κατηγορούμενου και του συνηγόρου του, δ) την πράξη που κατηγορείται, ε) σύντομη αλλά περιεκτική δικαιολογία, στ) το άρθρο του νόμου που σιτηρίζεται, ζ) αν η δίκη έγινε δημόσια ή χωρίς ακροατήριο και η) ότι η απόφαση διαβάστηκε δημόσια.

*Α ρ θ ρ ο 62

Οι αποφάσεις βγαίνουν και εκτελούνται στο όνομα του Έλληνικού Λαού.

*Α ρ θ ρ ο 63

Στην περίπτωση που το Στρατοδικείο επιβάλλει ποινή θανάτου, ο καταδικασμένος δικαιούται να υποβάλει μέσα σε 48 ώρες, απ' ότου εκδόθηκε η απόφαση, αίτηση στην Π.Ε.Ε.Α. για να του μετριαστεί ή χαρίσει την ποινή.

Η Π.Ε.Ε.Α. αποφασίζει σχετικά ύστερα από εισήγηση του Γραμματέα της Δικαιοσύνης.

Μέχρις ότου αποφασίσει η Π.Ε.Ε.Α. η απόφαση δεν μπορεί να εκτελεστεί.

Όταν απορριφτεί η αίτηση για χάρη, ο Α. Έπίτροπος του Στρατοδικείου που έβγαλε την απόφαση, φροντίζει για την εκτέλεσή της.

Η ποινή του θανάτου εκτελείται με τουφεκισμό, από εκτελεστικό απόσπασμα αφού προηγουμένως τηρηθούν όλες οι θρησκευτικές διατυπώσεις. Στην εκτέλεση βρίσκεται ο Γραμματέας του Στρατοδικείου που διαβάζει την καταδικαστική απόφαση στο μελολοθάνατο και δέχεται τις τελευταίες του θελήσεις. Επίσης παρίσταται και στρατιωτικός γιατρός της Μεραρχίας ή Ταξιαρχίας. Για βεβαίωση της εκτέλεσης γίνεται σχετική έκθεση που υπογράφεται απ' το Γραμματέα, το γιατρό, τον επικεφαλής του εκτελεστικού αποσπάσματος. Η έκθεση αυτή μπαίνει στη δικογραφία. Βασανιστικές ποινές απαγορεύονται.

*Α ρ θ ρ ο 64

Διαδικασία για φυγοδίκους και άπόντες

Αν ένας που κατηγορείται για αδίκημα που υπάγεται στο Στρατοδικείο λείπει από τον τόπο της κατοικίας του και δεν είναι γνωστό πού μένει, ο Α. Έπίτροπος του Στρατοδικείου βρίζει

ακλήση και τον καλεί να παρουσιαστεί στο άκρωτήριο την ορισμένη δικασίμο. Η κλήση κοινοποιείται στους συγγενείς του από αίμα ή γάμο, κατά προτίμηση στους πρώτους και αν δεν υπάρχουν αυτοί, στον πατέρα της τελευταίας του κατοικίας.

Η δίκη δεν μπορεί να γίνει αν δεν περάσει μήνας από τότε που κοινοποιήθηκε η κλήση. Η μέρα της κοινοποίησης δεν υπολογίζεται.

Ά ρ θ ρ ο 65

Έπανάληψη της διαδικασίας. Περιπτώσεις που γίνεται επανάληψη της διαδικασίας σε όφελος του καταδικασμένου

Η απόφαση του Στρατοδικείου επαναλαμβάνεται για το σμφέρο αυτού που καταδικάστηκε, μονάχα στις παρακάτω περιπτώσεις:

1. **Αν** δύο άνθρωποι για το ίδιο πλημμέλημα ή κακούργημα καταδικάστηκαν με δύο διάφορες αποφάσεις και είναι αναμφισβήτητο από τη σύγκριση των αποφάσεων αυτών ότι ο ένας από τους δύο είναι άθώος.

2. **Αν**, αφού καταδικάστηκε κάποιος δριστικό αποκαλύφθηκαν νέα γεγονότα ή αποδείξεις που ήταν άγνωστα στους Στρατοδίκες και που δείχνουν πως αυτός που καταδικάστηκε είναι άθώος ή καταδικάστηκε άδικα για βαρύτερο έγκλημα από κείνο που έχανε.

3. **Αν** βεβαιωθεί ότι είχαν ουσιαστική επιρροή στην καταδίκη του κατηγορούμενου ψεύτικες καταθέσεις μαρτύρων ή γνωμοδοτήσεις πραγματογνωμόνων ή πλαστά αποδεικτικά έγγραφα ή πιστήρια, που παρουσιάστηκαν και πάρθηκαν υπόψη απ' το Στρατοδικείο.

Αν έλαβε μέρος στο Στρατοδικείο Στρατοδίκης που έγινε ένοχος για δωροληψία ή παράβηκε άλλοιώς το καθήκον του από πρόθεση.

Οι αξιόποινες πράξεις της ψευδομαρτυρίας, πλαστογραφίας, δωροληψίας, ή παράβασης καθήκοντος πρέπει να είναι αποδειγμένες από αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις, εκτός αν δεν απαγγέλθηκε τέτοια για νόμιμους λόγους που εμπόδισαν την κατάδίκη ή άλλη πράξη υπόθεσης, ή αν η ποινική δίωξη αναστάληκε.

4. **Αν** με αμετάκλητη απόφαση Λαϊκού Δικαστηρίου που εκδόθηκε μετά την καταδίκη, ανατράπηκε άλλη τέτοια απόφαση, που πάνω σ' αυτή στηρίχτηκε η καταδίκη. Και

5. **Αν**, μετά την αμετάκλητη καταδίκη, αποδείχτηκε ότι με άλλη αμετάκλητη απόφαση άθωώθηκε εκείνος που καταδικάστηκε.

Ά ρ θ ρ ο 66

Περιπτώσεις επανάληψης της διαδικασίας κατά του κατηγορούμενου που άθωώθηκε

Για κείνον που άθωώθηκε αμετάκλητα απ' το Στρατοδικείο, επαναλαμβάνεται η ποινική διαδικασία μονάχα:

Αν βεβαιωθεί 1) ότι πλαστές ή ψεύτικες αποδείξεις ή δωροδοκία ή άλλη πράξη Στρατοδίκης, που συνέπραξε στην άθωωση ή παράβηκε από πρόθεση τα δικαστικά του καθήκοντα, είχαν ουσιαστική επιρροή στην απόφαση της άθωωσης.

Η επανάληψη της διαδικασίας μπορεί να γίνει 2) αν δεν πέρασε από την καταδίκη ο καιρός που απαιτείται για την παραγραφή της αξιόποινης πράξης.

Η αξιόποινη πράξη της παραπάνω ψευδομαρτυρίας ή πλαστογραφίας, δωροδοκίας ή παράβασης καθήκοντος πρέπει να είναι βεβαιωμένη με αμετάκλητη δικαστική απόφαση εκτός αν δεν απαγγέλθηκε απόφαση για λόγους που εμπόδισαν την εκδίκαση ή αναστείλαν την ποινική δίωξη.

Ά ρ θ ρ ο 67

Ποιοί ζητούν την επανάληψη. Διατυπώσεις

1. Η αίτηση για να επαναληφθεί η διαδικασία υπέρ του κατηγορούμενου γίνεται απ' τον ίδιο, το σύζυγο ή τ' αδέρφια του ή απ' το συνήγορό του ή και από το Λ. Έπίτροπο του Στρατοδικείου που τον καταδίκασε. Μπορεί να γίνει και μετά το θάνατο του καταδικαιού ή μετά την έκτιση ή παραγραφή της ποινής που του επιβλήθηκε.

2. Η επανάληψη έναντιόν του κατηγορούμενου που άθωώθηκε μπορεί να ζητηθεί μονάχα απ' το Λ. Έπίτροπο του Στρατοδικείου που απαγγέλιε την άθωωση.

3. Η αίτηση είναι απαράδεκτη αν δεν περιέχει τους λόγους που γι' αυτούς ζητείται η επανάληψη και τα στοιχεία που τους βεβαιώνουν.

Δίνεται στο Διευθυντή του Δικαστικού της Μονάδας που υπάγεται στο Στρατοδικείο που έβγαλε την απόφαση.

Ο Διευθυντής Δικαστικού είναι υποχρεωμένος μέσα σ' ένα μήνα από την παραλαβή να συγκεντρώσει κάθε στοιχείο και αποδεικτικό μέσο, είτε ο ίδιος είτε με ενέργεια του Εισηγητή ή του Λαϊκού Έπιτροπου.

Έπειτα υποχρεούται να τη στείλει με τα στοιχεία που συγκεντρώσε στο Άκρωτικό.

Ά ρ θ ρ ο 68

Αρμόδιο Δικαστήριο

1. Αρμόδιο να αποφασίζει για την αίτηση να επαναληφτεί ή

διαδικασία είναι το Άκρωτικό, αφού ακούσει προηγούμενα εκείνον που υπέβαλε την αίτηση και το Λ. Έπίτροπο του Άκρωτικού.

2. Το Άκρωτικό μπορεί να δ' ατάξει συμπληρωματική έρευνα για να βεβαιωθούν οι λόγοι της αίτησης.

3. Αν δεχτεί την αίτηση, ακυρώνει την απόφαση και εξετάζει πάλι την απόφαση απ' την αρχή.

Η επανάληψη της διαδικασίας διατίσσεται για όλους τους καταδικασθέντες και όταν ακόμα ένας μονάχα τη ζήτησε, εκτός αν οι λόγοι για τους όποιους ζητήθηκε, αρμόζουν αποκλειστικά μόνο στο πρόσωπό του.

Μεταβατικές διατάξεις

Ά ρ θ ρ ο 69

Μέχρις ότου τοποθετηθούν σε κάθε Μεραρχία κατάλληλοι αξιωματικοί της Στρατιωτικής Δικαιοσύνης, ο Πρόεδρος του Στρατοδικείου και ο Λαϊκός Έπίτροπος, ορίζονται όπως μέχρι σήμερα.

Ά ρ θ ρ ο 70

Με εγκύκλιο των Γραμματέων Δικαιοσύνης και Στρατιωτικών, θα κοινοποιηθεί τυπικό υπόδειγμα Αποφάσεων και Πρακτικών των Στρατοδικείων στη γλώσσα του Λαού.

Η Ισχύς της Πράξης αυτής αρχίζει από τη δημοσίευσή της στο Δελτίο Πράξεων και Αποφάσεων.

Στήν Έδρα της Έπιτροπής, 10 Μάη 1944

Ο Αντιπρόεδρος της Π.Ε.Ε.Α.

ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ ΜΠΑΚΙΡΤΖΗΣ

Τα μέλη

ΗΛ. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ, ΓΙΩΡΓΗΣ ΣΙΑΝΤΟΣ, ΕΜ. ΜΑΝΤΑΚΑΣ, Π. ΚΟΚΚΑΛΗΣ, Κ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ, ΣΤ. ΧΑΤΖΗΜΠΕΗΣ

Θεωρήθηκε και σφραγίστηκε

Στήν Έδρα της Έπιτροπής, 10 Μάη 1944

Ο Γραμματέας της Δικαιοσύνης

ΗΛΙΑΣ ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Π Ρ Α Ξ Η 38

«Καθορισμός τόπου συνόδου του Έθνικού Συμβουλίου»

Έχοντας υπόψη την Έδρευση της Π.Ε.Ε.Α., της 10 Μάρτη 1944

Αποφασίζουμε

Το Έθνικό Συμβούλιο θα συνέλθει στις Κορυτσάδες (Ευρυτανίας).

Στήν Έδρα της Έπιτροπής, 7 Μάη 1944

Ο Αντιπρόεδρος της Π.Ε.Ε.Α.

ΕΥΡ. ΜΠΑΚΙΡΤΖΗΣ

Τα μέλη

ΗΛ. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ, ΓΙΩΡΓΗΣ ΣΙΑΝΤΟΣ, ΕΜ. ΜΑΝΤΑΚΑΣ, Π. ΚΟΚΚΑΛΗΣ, Κ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ, ΣΤ. ΧΑΤΖΗΜΠΕΗΣ

Θεωρήθηκε και σφραγίστηκε

Στήν Έδρα της Έπιτροπής, 7 Μάη 1944

Ο Γραμματέας της Δικαιοσύνης

ΗΛΙΑΣ ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Η

«Έδρευση Κοινότητας Σιάικας Άγράφων»

Έχοντας υπόψη α) το άρθρο 4 των «Διατάξεων για την Αυτοδιοίκηση κλπ.» β) τις αιτήσεις των εκλογέων των συνοικισμών Σιάϊκα, Παληόλακα, Καμάρια και Νιάλα της Κοινότητας Άγράφων (έπαρχίας Ευρυτανίας), ότι οι συνοικισμοί αυτοί έχουν όλα τα προσόντα για να αποτελέσουν ιδιαίτερη Κοινότητα και γ) ότι δεν μπορούν να εξυπηρετηθούν από την Κοινότητα Άγράφων, όπου υπάγονται μέχρι σήμερα, λόγω των μακρυνών αποστάσεων και της δυσκολίας επικοινωνίας

Αποφασίζουμε

1) Αποσπούμε τους συνοικισμούς Σιάϊκα, Παληόλακα, Καμάρια και Νιάλα απ' την Κοινότητα Άγράφων και ιδρύουμε νέα Κοινότητα απ' τους 4 αυτούς συνοικισμούς με την επωνυμία «Κοινότητα Σιάϊκας» και έδρα τη Σιάϊκα.

2) Τα όρια της νέας Κοινότητας θα καθοριστούν απ' το Άναθεωρητικό Δικαστήριο της Περιφέρειας.

3) Οι εκλογές για την ανάδειξη των οργάνων της Αυτοδιοίκησης της Κοινότητας Σιάϊκας θα γίνουν μέσα στο μήνα Ιούλη 1944.

Στήν Έδρα της Έπιτροπής, 24 Ιούνη 1944

Ο Γραμματέας των Έσωτερικών

ΓΙΩΡΓΗΣ ΣΙΑΝΤΟΣ